

У Х В А Л А

КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням Одеської міської ради щодо офіційного тлумачення положень статей 142 та 143 Конституції України, статті 9 Закону України “Про Державний бюджет України на 1998 рік”, статей 43, 44, 63, 64, 67 та пункту 9 розділу V “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні”

м. К и ї в
10 липня 1998 року
№ 30-у/98

Справа № 2-31/98

Конституційний Суд України у складі суддів Конституційного Суду України:

Розенка Віталія Івановича – головуючий,
Вознюка Володимира Денисовича,
Євграфова Павла Борисовича – суддя-доповідач,
Козюбри Миколи Івановича,
Корнієнка Миколи Івановича,
Костицького Михайла Васильовича,
Малинникової Людмили Федорівни,
Мартиненка Петра Федоровича,
Мироненка Олександра Миколайовича,
Селівона Миколи Федосовича,
Скоморохи Віктора Єгоровича,
Тихого Володимира Павловича,
Чубар Людмили Пантеліївни

розглянув питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним поданням Одеської міської ради щодо офіційного тлумачення положень статей 142 та 143 Конституції України, статті 9 Закону України “Про Державний бюджет України на 1998 рік”, статей 43, 44, 63, 64, 67 та пункту 9 розділу V “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні”.

Заслухавши суддю-доповідача Євграфова Павла Борисовича та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України

у с т а н о в и в:

1. Одеська міська рада звернулася до Конституційного Суду України з клопотанням дати офіційне тлумачення положень статей 142 та 143 Конституції України, статті 9 Закону України “Про Державний бюджет України на 1998 рік” від 30 грудня 1997 року № 796/97-ВР (Офіційний вісник України, 1998, № 3, ст.86), статей 43, 44, 63, 64, 67 та пункту 9 розділу V “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні” від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР (Відомості Верховної Ради України, 1997, № 24, ст.170).

Крім того, суб’єкт права на конституційне подання просить визнати такими, що не відповідають Конституції України (неконституційними), положення статей 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 Закону України “Про бюджетну систему України” в редакції від 29 червня 1995 року (Відомості Верховної Ради України, 1995, № 26, ст.195).

Однак згідно з частиною другою статті 150 Конституції України і статтею 40 Закону України “Про Конституційний Суд України” органи місцевого самоврядування, в тому числі Одеська міська рада, не є суб’єктом права на конституційне подання з питань прийняття рішень Конституційним Судом України щодо відповідності Конституції України (конституційності) законів та інших правових актів Верховної Ради України, актів Президента України, актів Кабінету Міністрів України, правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим.

2. Необхідність в офіційному тлумаченні положень зазначених статей Конституції та законів України автор конституційного подання мотивує тим, що, по-перше, норми Конституції України та Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні” встановлюють лише загальні засади нового механізму правового регулювання відносин у бюджетній сфері місцевого самоврядування, які не знаходять конкретизації в спеціальних нормах бюджетного законодавства України. По-друге, стаття 9 Закону України “Про Державний бюджет України на 1998 рік”, а також пункт 9 розділу V “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні” посилаються на Закон України “Про бюджетну систему України”, прийнятий до набрання чинності Конституцією України та Законами України “Про місцеве самоврядування в Україні”, “Про систему оподаткування”, “Про оподаткування прибутку підприємств”, який Одеська міська рада вважає таким, що суперечить Конституції України і зазначеним законам.

3. Відповідно до частини другої статті 6 Конституції України органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України. Виходячи з цього Конституційний Суд України не може вирішувати питання конкретизації зазначених положень Конституції і законів України, оскільки це є компетенцією Верховної Ради України.

У статті 9 Закону України “Про Державний бюджет України на 1998 рік”, а також у пункті 9 розділу V “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні” немає посилання безпосередньо на Закон України “Про бюджетну систему України”. Зокрема, в частині другій статті 9 Закону України “Про Державний бюджет України на 1998 рік” встановлюється, що “формування бюджетів Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя здійснюється відповідно до Конституції України і законів про місцеве самоврядування, податкову та бюджетну системи”. У такому ж контексті сформульовано положення пункту 9 розділу V “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні”. А відповідно до положень пункту 1 частини другої статті 92 Конституції України виключно законами України

встановлюються Державний бюджет України і бюджетна система України.

Оскільки Закон України “Про бюджетну систему України” прийнято до набуття чинності Конституцією України, то відповідно до пункту 1 розділу XV “Перехідні положення” Конституції України він є чинним у частині, що не суперечить цій Конституції. Разом з тим у конституційному поданні не враховано зміни, які були внесені до Закону України “Про бюджетну систему України” Законом України від 2 грудня 1997 року № 652/97-ВР.

4. Колегія суддів Конституційного Суду України з конституційних подань та звернень 28 квітня 1998 року процесуальною ухвалою відмовила у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням Одеської міської ради на підставі пунктів 2 і 3 статті 45 Закону України “Про Конституційний Суд України” – за невідповідністю конституційного подання вимогам, передбаченим Конституцією України і Законом України “Про Конституційний Суд України”, а також непідвідомчістю Конституційному Суду України питань, порушених у конституційному поданні.

5. Згідно з частиною першою статті 93 Закону України “Про Конституційний Суд України” підставою для конституційного подання щодо офіційного тлумачення Конституції України та законів України є практична необхідність у з’ясуванні або роз’ясненні, офіційній інтерпретації положень Конституції України та законів України. Крім того, відповідно до пункту 4 частини другої статті 39 цього ж Закону в конституційному поданні повинно бути зазначене правове обґрунтування тверджень щодо необхідності в офіційному тлумаченні положень Конституції України та законів України.

Проте з конституційного подання Одеської міської ради не вбачається практичної необхідності в офіційному тлумаченні положень зазначених статей Конституції України та законів України. За своїм змістом це подання є клопотанням щодо надання Конституційним Судом України юридичної консультації з питань, пов’язаних з визначенням повноважень органів місцевого самоврядування та законодавчим регулюванням відносин у його бюджетній сфері, а саме:

чи є встановлені статтями 43 і 44 Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні” повноваження обласних рад

самоврядними повноваженнями місцевого самоврядування чи делегованими повноваженнями виконавчої влади;

чи належать до місцевих бюджетів (місцевого самоврядування) лише бюджети територіальних громад – сільські, селищні, міські, чи також бюджети областей і районів (прохання щодо офіційного тлумачення положень статті 142 Конституції України, статей 1, 61, 63, 64 Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні”, статті 2 Закону України “Про бюджетну систему України”);

чи можуть вважатися “спільними” проекти, прийняті обласними радами лише за погодженням із територіальними громадами, чи такими можуть вважатись будь-які проекти, прийняті обласними радами незалежно від ставлення до них територіальних громад (прохання щодо офіційного тлумачення положень статті 143 Конституції України);

стосовно формування бюджетів місцевого самоврядування та його використання тощо (прохання щодо офіційного тлумачення положень статті 9 Закону України “Про Державний бюджет України на 1998 рік”, статей 63, 74, 67 Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні”);

чи надає положення пункту 9 розділу V “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні” перевагу нормам статей 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 Закону України “Про бюджетну систему України” над нормами статей 1, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67 Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні” та статей 18, 22.5 Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств” (прохання щодо офіційного тлумачення положень пункту 9 розділу V “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні”).

6. Відповіді на ці та інші питання, порушені в конституційному поданні Одеської міської ради, містяться в Конституції України і названих законах України, як і відповіді щодо співвідношення цих законів та визначення їх чинності відповідно до Конституції України. Так, згідно з частиною четвертою статті 140 Конституції України, статтею 5 Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні” районні та обласні ради віднесені до системи органів місцевого самоврядування і визначаються як такі, що представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ та міст. Виходячи з цього і відповідно до положень частини другої статті 143 Конституції України, статті 1 та частини другої статті 61 Закону України “Про

місцеве самоврядування в Україні” районні та обласні бюджети віднесено до місцевих бюджетів, що раніше було закріплено в частині четвертій статті 2 Закону України “Про бюджетну систему України”.

Зміст положень частини другої статті 142 та частини другої статті 143 Конституції України, статті 4, частини другої статті 61, частини сьомої статті 63 Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні” свідчить про те, що спільні проекти територіальних громад сіл, селищ і міст є такими, що утворюються на договірних засадах, поєднанні місцевих і державних інтересів, а не будь-які проекти, прийняті обласними радами незалежно від згоди територіальних громад, на чому наголошується в конституційному поданні.

Стосовно характеру повноважень районних і обласних рад, у тому числі делегованих повноважень відповідним місцевим державним адміністраціям, то ці питання детально врегульовані статтями 43 та 44 Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні”.

Таким чином, викладене свідчить про відсутність у конституційному поданні Одеської міської ради аргументів щодо практичної необхідності в офіційному тлумаченні зазначених положень Конституції України і законів України.

Враховуючи наведене і керуючись статтями 147, 150 Конституції України, статтями 45, 50, 93 Закону України “Про Конституційний Суд України”, Конституційний Суд України

у х в а л и в:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням Одеської міської ради щодо офіційного тлумачення положень статей 142 та 143 Конституції України, статті 9 Закону України “Про державний бюджет України на 1998 рік”, статей 43, 44, 63, 64, 67 та пункту 9 розділу V “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні” на підставі пункту 2 статті 45 Закону України “Про Конституційний Суд України” – невідповідність конституційного подання вимогам, передбаченим Конституцією України і Законом України “Про Конституційний Суд України”.

2. Ухвала Конституційного Суду України є остаточною і не може бути оскарженою.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ